

ROZPŮLENÁ EVROPA

Evropu stále více dělí vládnoucí garnitury. Na jedné straně tu máme socialisticko-liberální a často zeleně protkaný severojihozápad, na druhé konzervativní středovýchod

Ladislav Mrklas

Povolební jednání v Česku spěje ke svému konci. Paralelně s ním probíhá i jednání o nové vládě v sousedním Německu. Zatímco tu naši povede konzervativní premiér, v Německu bude kancléřem sociální demokrat. I česko-německá hranice se tak může stát součástí nové evropské politické opony, již si však přeje opravdu málokdo.

Regionalizace pokračuje

Mainstreamová vládní politika, která je vlastní drtivě většině severojihozápadu, nemůže zakrýt, že i v tomto rámci se zřetelně rýsují přinejmenším tři regiony. Máme tu socialistický a radikálně levicový jih tvořený Pyrenejským poloostrovem a Maltou, socialisticko-zelenou Skandinávii (plus poněkud ambivalentní Island), kterou nově doplní Německo, a široký pruh na západě kontinentu, který tvoří země s liberálními premiéry a dost pestrým složením koalic. K tomuto pásu patří macronovská Francie, země Beneluxu a Irsko. A pak tu najdeme zemi, která z toho všeho ční – tedy Británii s konzervativním premiérem a vládou.

Na první pohled jednotněji vyhlíží středovýchod. Vládnu tu skoro sami konzervativní premiéři, což je případ celé V4, Rakouska i velké části Balkánu, včetně Řecka, a také ostrovního Kypru. Také již třetí letošní bulharské volby mají jednoznačného favorita – konzervativce. Rovněž v Estonsku doplňují ve vládní koalici liberály dvě konzervativní strany.

Od této části Evropy se výrazněji liší jen Albánie, Kosovo a Severní Makedonie, tedy trojice sousedních balkánských

– a více či méně „albánských“ – zemí, jimž všem vládnou socialisté. A pak je tu Moldavsko, kde po letech převahy komunistických a socialistických stran vládnou liberálové.

A přece se země středovýchodu, které poji konzervativní premiéři, dají ještě dále členit. Třeba podle příslušnosti hlavní vládnoucí strany na evropské politické scéně. Zatímco ve většině zemí se premiéři hlásí k mainstreamové Evropské lidové straně (EPP), stávající polský a budoucí český premiér patří do svazku euroskeptičtějších Evropských konzervativců a reformistů (ECR). Některé ministerské předsedy můžeme navíc řadit k nacionálnímu konzervatismu.

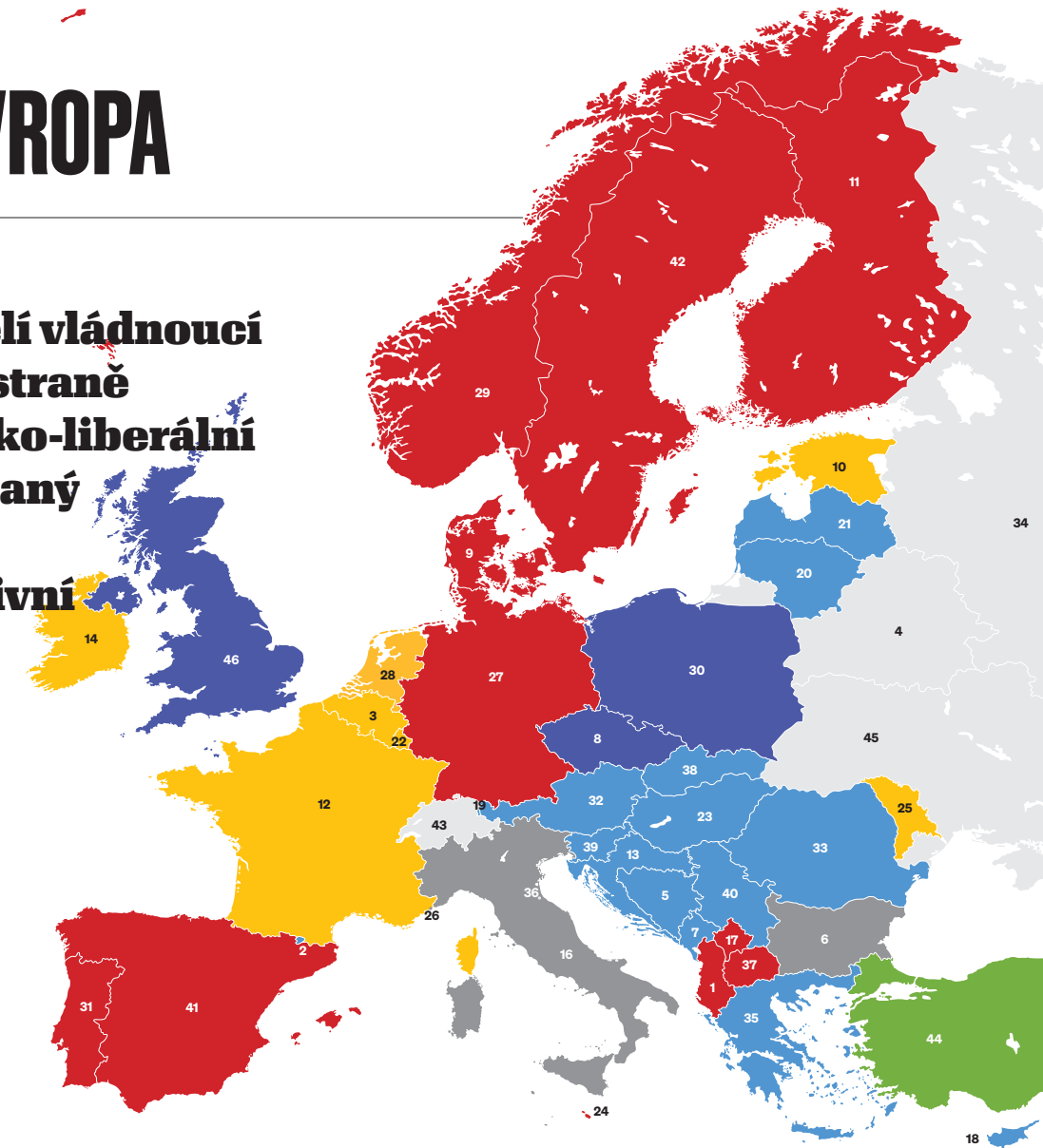
Celkově je proto většinu konzervativců ze středovýchodní „druhé“ Evropy potřeba vnímat jako oponenty „první“ Evropy. Z tohoto pohledu budou mimořádně důležité dvojce volby, které proběhnou příští rok. Francie a Itálie mohou přinést značné posuny ve dvou významných státech „první“ Evropy.

Pestrá Rada

Zůjme-li si vlády jen na členské země EU, dojdeme k zajímavým číslům. Předně získáme přehled o tom, že v současné Radě EU – tedy stále nejdůležitějším orgánu Unie – nejspíše brzy zasedne celkem dvanáct konzervativních premiérů nebo prezidentů, z toho dva z ECR a deset z EPP, sedm sociálních demokratů, šest liberálů a zatím i dva premiéři bez politické příslušnosti. Další konzervativce může záhy přibýt v Bulharsku. A i v Itálii patří mezi favority konzervativci, konkrétně ti, kteří se hlásí k euroskeptické ECR.

Toto vše je dobré sledovat, protože nejen poměry v Radě EU, ale ani vnitřní složení vlád a z toho vyplývající pohled na klíčové evropské politiky včetně Green Dealu se zdaleka nevyvíjejí jen podle představ evropské politické elity.

Pro vznikající českou vládu to představuje docela zajímavou příležitost. Ale o tom, a i o leccčems jiném, co z naší mapy a tabulky vyplývá, někdy příště. ✕

	Premiér/kancléř	Další vládní strany	Vládní vítěz z voleb	Premiér z vítězné strany	Vláda má většinu	Počet vládních stran	Poznámka
1 Albánie	sociální demokracie		ano	ano	ano	1	
2 Andorra	konzervativci	liberálové, regionalisté	ano	ano	ano	3	
3 Belgie	liberálové	konzervativci, sociální demokracie, zelení	ne	ne	ano	7	
4 Bělorusko	bez politické příslušnosti						nejde o pluralitní demokracii
5 Bosna a Hercegovina	konzervativci	konzervativci, sociální demokracie, nacionalisté	ano	ano	ano	6	
6 Bulharsko	bez politické příslušnosti	úřednická vláda					čeká se na výsledek předčasných voleb
7 Černá Hora	konzervativci	sociální demokracie, nacionalisté, konzervativci, liberálové, centristé	ne	ne	ano	10	
8 Česko*	konzervativci (ECR)	liberálové, regionalisté, piráti, křesťanští demokraté	ano	ano	ano	5	čeká se na dokončení koaličních jednání a jmenování nové vlády
9 Dánsko	sociální demokracie		ano	ano	ne	1	
10 Estonsko	liberálové	konzervativci, konzervativci	ne	ne	ano	3	volby vyhrála liberální Reformní strana
11 Finsko	sociální demokracie	agrárníci, zelení, radikální levice, švédská menšina	ano	ano	ano	5	
12 Francie	liberálové	liberálové	ano	ano	ano	2	
13 Chorvatsko	konzervativci	srbská menšina	ano	ano	ne	2	
14 Irsko	liberálové	konzervativci, zelení	ne	ne	ano	3	volby vyhrála nacionalistická Sinn Féin
15 Island	radikální levice	konzervativci, agrárníci	ano	ne	ano	3	
16 Itálie	bez politické příslušnosti	široká podpora odleva doprava	ne	ne	ano		v roce 2022 proběhnou volby politický útvar, který není uznán všemi evropskými státy
17 Kosovo	sociální demokracie	srbská menšina, další menšiny	ano	ano	ano	2	prezidentský režim
18 Kypr	konzervativci		ano			1	
19 Lichtenštejnsko	konzervativci	křesťanští demokraté	ano	ano	ano	2	
20 Litva	konzervativci	liberálové, liberálové	ano	ano	ano	3	
21 Lotyšsko	konzervativci	konzervativci, antikorupční hnutí, konzervativci, liberálové	ne	ne	ano	5	volby vyhrála sociální demokracie, premiér patří do nejmenší z 5 vládních stran
22 Lucembursko	liberálové	sociální demokracie, zelení	ne	ne	ano	3	volby vyhráli křesťanští demokraté
23 Maďarsko	konzervativci	křesťanští demokraté	ano	ano	ano	2	
24 Malta	sociální demokracie		ano	ano	ano	1	
25 Moldavsko	liberálové		ano	ano	ano	1	
26 Monako	bez politické příslušnosti						specifická forma vládnutí, volby vyhráli liberálové, exekutiva je však úřednická
27 Německo*	sociální demokracie	zelení, liberálové	ano	ano	ano	3	čeká se na dokončení koaličních jednání a jmenování nové vlády
28 Nizozemsko*	liberálové	liberálové, křesťanští demokraté, křesťanští konzervativci	ano	ano	ano	4	volby proběhly v lednu, vláda pořád vzniká, vládní kabinet v demisi
29 Norsko*	sociální demokracie	agrární centristé, ???	ano	ano	?	?	volby proběhly v září, vláda pořád vzniká, vládní kabinet v demisi
30 Polsko	konzervativci (ECR)		ano	ano	ano	1	
31 Portugalsko	sociální demokracie		ano	ano	ne	1	
32 Rakousko	konzervativci	zelení	ano	ano	ano	2	
33 Rumunsko	konzervativci	antikorupční hnutí – liberálové, liberálové	ne	ne	ano	3	volby vyhrála sociální demokracie
34 Rusko	proputinovská státostrana		ano	ano	ano	1	nejde o nezpochybnitelnou pluralitní demokracii
35 Řecko	konzervativci		ano	ano	ano	1	
36 San Marino		křesťanští demokraté, zelení, sociální demokracie, sociální demokracie, liberálové, liberálové, liberálové				7	v čele země stojí dva kapitáni-regenti
37 Severní Makedonie	sociální demokracie	albánská minorita, albánská minorita	ano	ano	ano	3	
38 Slovensko	konzervativci	nacionální konzervativci, liberálové, liberálové	ano	ano	ano	4	
39 Slovinsko	konzervativci	liberálové, křesťanští demokraté, strana penzistů	ano	ano	ano	4	
40 Srbsko	konzervativci	socialisté, nacionální konzervativci	ano	ano	ano	3	
41 Španělsko	sociální demokracie	radikální levice, radikální levice – komunisté	ano	ano	ne	3	
42 Švédsko	sociální demokracie	zelení	ano	ano	ne	2	
43 Švýcarsko		konzervativci, liberálové, socialisté, křesťanští demokraté	ano		ano	4	direktoriální režim bez premiéra
44 Turecko	islamisté	nacionalisté	ano			2	prezidentský režim, nejde o nezpochybnitelnou pluralitní demokracii
45 Ukrajina	populisté		ano	ano	ano	1	nejde o nezpochybnitelnou pluralitní demokracii
46 Velká Británie	konzervativci (ECR)		ano	ano	ano	1	

Poznámka: * Probíhají povolební jednání, naznačené budoucí vládní sestavy tedy nejsou jisté. Zdroj: www.parties-and-elections.eu a výzkum autora